

ИНСТРУКЦИЈЕ
о начину учешћа Зелене листе Србије и чланица у
креирању јавних политика
-Топлица Марјановић -

БОР 2022

СКРАЋЕНИЦЕ

БОШ - Београдска отворена школа,
МИС - Млади истраживачи Србије,
ЗЛС - Зелена листа Србије,
ЈЛС - јединица локалне самоуправе,
ЈП - јавне политике,
ОЦД - организације цивилног друштва,
ОЧЗЛС - организације чланице Зелене листе Срвије,
РЕРИ - регулаторни институт за одрживу енергију и животну средину,
РС - Република Србија,
СПЗЛС - Стратешки план Зелене листе Србије,

ОПШТЕ И УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

1. Циљ доношења инструкција о начину учешћа Зелене листе Србије и чланица у креирању јавних политика је успостављање процедура, међусобна боља комуникација, спровођење начела јавности и транспарентности, а све у сврху утврђивања њихових права и обавеза и обезбеђења учешћа јавности (грађана и цивилног сектора) у креирању и контроли јавних политика о заштити животне средине.
2. Зелена листа Србије (ЗЛС) и чланице, полазећи од Стратешког плана ЗЛС (СПЗЛС), обезбеђују повезивање својих активности на јавном заговарању којима желе да обезбеде одређену друштвену промену (кампање заговарања - утврђивање сврхе, циљева и кључне поруке кампање, циљних група, трајања, канала промоције, обезбеђивања ресурса, спровођење) са процедурама креирања и спровођења јавних политика које су дефинисане законима и другим прописима.
3. Зелена листа Србије под јавним политикама подразумева правце деловања Републике Србије (РС) и правце деловања јединице локалне самоуправе (ЈЛС) у одређеним областима, ради постизања жељених циљева. Под документима јавне политике (ЈП) подразумева прописе (закони и подзаконски акти) и стратешке и планске документе (стратегије, програме и планове).
4. Зелена листа и чланице у процесима креирања и праћења јавних политика учествује на основу права и обавеза организација цивилног друштва односно заинтересованих страна јавности утврђених у законским прописима (Закон о планском систему, Закон о Архуској конвенцији, Закон о слободном приступу информацијама, секторским законима идр.) подзаконским актима (Уредба о методологији креирања јавних политика, Уредба о избору представника цивилног

eko
sistem

Mladi
istraživači
Srbije

Švedska
Sverige

сектора у радне групе, Уредба о плановима у области животне средине, Смернице Владе РС за учешће ОЦД у изради нормативних аката и др.).

5. Зелена листа Србије одговорна је за активности на креирању и праћењу националних јавних политика, као и за пружање помоћи чланицама по њиховом захтеву у креирању и праћењу локалних јавних политика, као и регионалних тамо где постоји интерес појединих чланица, као и права и обавеза предвиђених у појединачним документима јавне политике ради њихове имплементације.

Појединачне чланице Зелене листе Србије одговорне су за активности на креирању и праћењу локалних јавних политика, као и оних регионалних у којима имају интерес њихове локалне заједнице. Одговорне су такође за учешће у складу са својим могућностима у активностима Зелене листе Србије у креирању и праћењу националних јавних политика када их Зелена листа позове да дају свој допринос.

6. Зелена листа и чланице учествују у процесу креирања националних, регионалних и локалних јавних политика у складу са законским прописима а посебно путем:

- Праћења важећих докумената јавних политика и стања у одређеним областима и иницирања измена и допуна или израде нових докумената јавних политика
- Припреме концепта/ предлога докумената јавних политика или њихових делова
- Учешћа у радним групама за израду докумената јавних политика
- Учешћа у јавним расправама и достављањем коментара, оцена, примедби и предлога
- Учешће у раду радних тела националних институција и локалних самоуправа,
- Мониторинг реализације документа јавне политике.

7. ЗЛС и чланице у оквиру праћење јавних политика сагледавају:

- Да ли у одређеној области постоји утврђена јавна политика, односно одговарајући документ?,
- Да ли су документи јавних политика израђени и усвојени?,
- Да ли је процес израде у складу са законом?,
- Да ли је процес израде био партиципативан и транспарентан?,
- Да ли документ садржи механизме финансирања и имплементације (акциони план)?,
- Да ли је документ усаглашен са осталим јавним политикама?,
- Да ли документ адресира све релевантне аспекте/проблеме у датој области?,
- Да ли се документ спроводи како је предвиђено?,
- Да ли спровођење документа даје жељене ефекте?.

8. Зелена листа Србије и чланице своје учешће у процесима креирања и праћења јавних политика остварују у сарадњи са органима државне и локалне власти настојећи да се ова сарадња остварује на принципима партнерства у складу са Смерницама Владе РС, принципима и методама сопствене стратегије.

Такође, остварују сарадњу са другим партнерским ОЦД, стручним и научним институцијама, јавним и приватним привредним сектором, медијима и др. а посебно настоји да оствари комуникацију и сарадњу са грађанима преко механизма анкета, фокус група, трибина, информисања и едукација грађана.

eko
sistem

Mladi
istraživači
Srbije

Švedska
Sverige

Зелена листа и чланице нарочито остварују сарадњу са другим специјализованим ОЦД и њиховим мрежама, нарочито са Коалицијом 27, РЕРИ, БОШ, Архус центрима и др. користећи механизме које су оне развиле – методологију праћења локалних јавних политика Зеленог инкубатора, Извештај из сенке и др.

РАДНА ГРУПА ЗА ЕКОНОМСКО - ПРАВНА ПИТАЊА

1. Формира се радна група за економско првна питања чији је задатак праћење и анализирање докумената јавне политике. Радну групу чине три члана из различитих организација чланица ЗЛ који су се својим знањем и радом доказали у анализама јавних политика.
2. Радна група прати сајтове доносиоца одлука на националном нивоу о покренутих поступцима доношења докумената јавне политике. Након проучавања нацрта документа сачињава концепт могућих примедби, иницијатива и предлога и достављама организацијама чланицама Зелене листе. Чланице проучавају предлоге и дају своје сугестије и предлога радној групи. Након сакупљања свих предлога РГ сачињава заједнички предлог и доставља надлежном органу. РГ може да сугерише да све организације доставе исти предлог у целости или поједине делове, у име своје организације упуте надлежном органу.
3. Радна група обавештава све организације чланице ЗЛС о роковима јавног увида, месту и времену јавне презентације и коначном предлогу.
4. Радна група на сајту ЗЛС поставља позив за укључивање организација чланица и јавности о покренутом поступку доношења документа јавне политике, позива их да своје мишљење, предлоге и сугестије доставе ЗЛС у датом року на адреси коју јавно објављују уз позив.
5. Радна група настоји да саопштењима за јавност, конференцијима за новинаре и на друге доступне начине обавести медије о својим активностима и коначним предлозима о нацрту документа који је на јавном увиду.
6. Организације чланице ЗЛС прате процесе доношења одлука у својим локалним срединама. Уколико оцене да им је потребна стручна или било каква друга помоћ могу је затражити од РГ. РГ самостално им може пружити тражену помоћ или о томе обавестити остале организације чланице и затражити да помогну својој чланици.
7. Радна група по пријему одлука о резултатима процеса доношења докумената јавне политике исте доставља свим ОЧЗЛС.
8. Радна група креира и ажурира базу података о свим поступцима доношења докумената јавне политике у којима је учествовала.

9. ОЧЗЛС креирају и воде базу подака о учећу у процесима доношења локалних докумена јавне политике.

САРАДЊА ЧЛАНИЦА ЗЕЛЕНЕ ЛИСТЕ СРБИЈЕ У ЛОКАЛНИМ ЗАЈЕДНИЦАМА

1. Чланице Зелене листе у својим локалним срединама треба да покрену процес успостављања коалиција са еколошким организацијама и неформалним групама грађана у својим локалним заједницама ради јачања капацитета и заједничког учешћа у креирању и праћењу јавних политика.

2. ОЧЗЛС спроводе анкете грађана о значајним еколошким питањима и резултатате уграђују у предлоге приликом јавних увида, консултација и расправа.

3. ОЧЗЛС организују фокус групе са појединим циљним групама (млади, запослени, представници МЗ, привредницима, стручњацима, пензионерима) о актуелним темама.

4. ОЧЗЛС покрећу иницијативе у својим локалним заједницама за доношење недостајућих докумената о учешћу јавности у процесима одлучивања, доношењу планова, програма, стратегија и сл. о заштити животне средине.

5. ОЧЗЛС успостављају сарадњу са локалним управама и покрећу иницијативе за формирање радних тела састављених од представника заинтересованих страна за доношење и праћење реализације докумената јавне политике о заштити животне средине.

ИНФОРМИСАЊЕ ЈАВНОСТИ И ЕДУКАЦИЈА ЧЛАНИЦА

1. ОЧЗЛС, у складу са својим могућностима, на својим сајтовима и друштвеним мрежама шире информације о поступку доношења документа ЛП и о својим предлозима. Настоје да локалне медије обавесте о току процеса преносећи саопштења за јавност ЗЛС или креирајући сопствена саопштења за локалне медије.

2. ОЧЗЛС информише ОЦД и неформалне групе грађана у својој локалној заједници о актуелним процесима доношења одлука, организује заједничке наступе о предложеним нацртима докумената.

3. ОЧЗЛС развијају систем међусобног информисања и информисања јавности и успостављање редовне сарадње са средствима јавног информисања на локалном и националном нивоу.

**eko
sistem**

**Mladi
istraživači
Srbije**

**Švedska
Sverige**

4. Zelena lista Srbije se stara o edukaciji članica Зелене листе Србије о законским одредбама о учешћу у процесима одлучивања.
5. ЗЛС се стара о организационом, стручном, кадровском и материјалном јачању чланица Зелене листе и проширење коалиција ради успешнијег учешћа у процесима креирања и праћења јавних политика.

Скупштина Зелене листе Србије